

SHALL/SHOULD/MUST/NEEDS TO/TO BE ADOPTED/TO BE TAKEN		
<p>SHALL (kuntest: l-artikoli ta' atti legiżlattivi /atti delegati /atti ta' implimentazzjoni)</p>	<p>għandu / għandha / għandhom</p>	<p>Eż. Dan ir-Regolament <u>għandu</u> jidhol fis-seħh fl-1 ta' Jannar 2020.</p>
<p>SHOULD</p> <ul style="list-style-type: none"> • fil-premessi ta' att legiżlattivi/att delegat/ att ta' implimentazzjoni li jkun fih premissi u artikoli (regolamenti, direttivi, deċiżjonijiet jew proposti legiżlattivi tal-Kummissjoni) • fil-memorandum ta' spjegazzjoni ta' proposta legiżlattiva tal-KE • <u>kuntesti oħra</u> (eż: premissi jew paragrafi nnumerati ta' atti legali mhux vinkolanti bhal rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet, kif ukoll atti atipiċi tal-Kummissjoni/Dokumenti Uniċi fosthom komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni, Green Papers, rapporti; dokumenti e-Justice; PPs; annessi ta' atti legiżlattivi, annessi ta' atti ta' implimentazzjoni/atti delegati; 	<p>jenhtieg li</p> <p>għandu / għandha / għandhom JEW jenhtieg li, skont is-sens mixtieq</p> <p>għandu / għandha / għandhom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u mhux: għandu/għandha/għandhom • should not + V. = jenhtieg li + ma V.-x Eż. <u>Jenhtieg li</u> din l-istrategija tinbidel/ma tinbidilx. • alternattivi aċċettati f'kuntesti limitati: "huwa mistenni li / ikun tajjeb li" (importanti: kull meta nistgħu, nużaw "jenhtieg li" u mhux il-forom alternattivi) • Il-memorandum ta' spjegazzjoni m'għandux effetti legali u ma jiġix ippubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali. Għaldaqstant m'ahniex marbutin bil-qbil interistituzzjonali tax-shall/should u nistgħu nadattaw it-traduzzjoni tagħhom għas-sens mixtieq (cfr LGI p. 59) • u mhux: <u>jenhtieg li</u> Eż. Iqis, f'dan ir-rigward, li din l-istrategija <u>għandha</u> tinbidel.

annessi ta' proposti legizlattivi tal-KE; dikjarazzjonijiet finanzjarji legizlattivi, eċċ.)		
<p>MUST</p> <ul style="list-style-type: none"> • sugġett mhux animat, li ma jistax ikollu intenzjoni • sugġett uman/animat, li kapaċi jkollu intenzjoni 	<p>irid / trid / iridu</p> <p>jehtieġlu / jehtigilha / jehtigilhom</p>	<p>Eż. Din l-istrategija <u>trid</u> tinbidel.</p> <p>Eż. L-Istati Membri <u>jehtigilhom</u> jibdli din l-istrategija. (u mhux: ~~iridu~~ – nevitaw l-ambigwità “must vs wants”)</p> <p><u>Madankollu</u>, id-diskrezzjoni aħharija tibqa' tat-traduttur skont il-każ/kuntest li jkollu quddiemu.</p>
<p>NEEDS TO / IS NECESSARY TO</p>	<p>jehtieġ li / huwa mehtieġ li / ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jehtieġ li (needs to) vs jenhtieġ li (should) • Eż. <u>Jehtieġ li</u> din l-istrategija tinbidel. (= needs to be changed)
<p>POSITION TO BE ADOPTED/ POSITION TO BE TAKEN</p>	<p>pożizzjoni li għandha tiġi adottata/</p> <p>pożizzjoni li għandha tittiehed</p>	<p>Eż. Il-Kunsill, fuq proposta tal-Kummissjoni, għandu jadotta deċiżjoni li tistabbilixxi l-pożizzjonijiet li <u>għandhom jiġu adottati</u> f'isem l-Unjoni.</p>

Noti:

1. **L-użu ta’ “jenhtieġ li”:** Il-formulazzjoni “jenhtieġ li” tintuża biss meta hi assolutament neċessarja (jiġifieri fil-premessi ta’ atti legiżlattivi/atti delegati/atti ta’ implimentazzjoni u ta’ proposti għal atti legiżlattivi, u mhux f’kull dokument tradott fil-KE).

Mela: “should” nitraduċuha “jenhtieġ li” fil-premessi tal-atti legiżlattivi/atti delegati/atti ta’ implimentazzjoni u tal-proposti legiżlattivi tal-Kummissjoni biss, filwaqt li nitraduċuha “ghandu” f’kuntesti oħrajn (eż. premessi jew paragrafi nnumerati ta’ rakkomandazzjonijiet, opinjonijiet, rapporti, komunikazzjonijiet; PPs; annessi ta’ atti legiżlattivi, annessi ta’ atti ta’ implimentazzjoni/atti delegati; annessi ta’ proposti legiżlattivi tal-KE; dikjarazzjonijiet finanzjarji legiżlattivi, eċċ.)

2. **Żball fl-att bażiku:** Hawnhekk inseguw *Il-Linji Gwida Interni (2020, p.46)* :

“Jekk fl-att bażiku shall u should intuzaw ħażin, fl-atti delegati u dawk ta’ implimentazzjoni jehtieġ nużawhom tajjeb skont il-qbil interistitutazzjonali.”

3. **Żball fl-oriġinali:** Min jabbozza t-test oriġinali ġieli jitfixkel u juża pereżempju “shall” fi premessa ta’ att legiżlattiv jew inkella “should” f’xi termini ta’ promulgazzjoni. Il-prassi ġenerali hi li dawn l-iżbalji ma jiġux ripetuti fit-traduzzjoni u li jiġu tradotti skont *Il-Linji Gwida Interni (2020, p. 59)* :

“Fil-premessi tal-atti bl-Ingliż jintuża ‘should’ għax il-premessi mhumiex termini ta’ promulgazzjoni. Izda jekk fil-premessi l-awtur juża ‘shall’ minflok ‘should’, importanti li nseguw l-parir tal-ġuristi lingwisti tal-Kummissjoni u **nigħdu l-attenzjoni tar-requestor biex johroġ verżjoni ġdida**. Jekk dan jinsisti li d-dokument hu tajjeb, nimxu mad-deċizjoni tiegħu u nitraduċu ‘shall’ bhala **ghandu**.” It-traduttur estern biżżejjed iħalli kumment biex it-traduttur intern jieħu ħsieb jikkuntattja lir-requestor hu.

4. Lista indikattiva ta' ekwivalenzi b'xi lingwi ohra:

EN	FR	IT	ES	DE
shall + verb	verb fil-prezent tal-indikattiv, bla modali	verb fil-prezent tal-indikattiv, bla modali	verb fil-futur tal-indikattiv, bla modali	verb fil-prezent tal-indikattiv, bla modali
should	devrait, devraient (ġieli wkoll : il y a lieu de/que; il convient de/que)	dovrebbe, dovrebbero	debe, deben (premessi ta' atti legiżlattivi) debería, deberían (kuntesti oħra)	sollte, sollten
must	doit, doivent	deve, devono	debe, deben	muss, müssen
needs to/is necessary to	il est nécessaire de, il faut, il y a lieu de/que, il convient de/que, il est indispensable de, doit, s'impose, requiert, nécessite	è necessario	es necesario / es oportuno / procede hacer algo	es ist notwendig / es ist erforderlich / muss

Għal “shall” il-lista komparattiva ta' hawn fuq hija affidabbli. Għal “should”, kif ukoll għal “must” u “needs to”, ġieli jintużaw formulazzjonijiet differenti f'lingwi differenti u, għalhekk, il-lista hija waħda indikattiva. L-importanti hu li aħna, min-naħa tagħna, naraw f'liema kuntest qed jintużaw il-verbi modali inkwistjoni u nimxu skont il-linji gwida mfassla għal-lingwa tagħna.

5. “should” f'kostruzzjonijiet oħra (eż. f'uzu kondizzjonali): Naturalment, it-traduzzjoni ta' “should” mhijiex ikkonċernata minn din in-nota.

6. **“is to / are to”**: Din l-istruttura tintuża b'mod partikolari fi premessi ta' att legiżlattiv li jkunu qed jagħmlu parafrasi ta' obbligi stabbiliti f'att legiżlattiv ieħor eżistenti. Suppost l-EN hawn flok “shall” juża “is to” (jew xi formulazzjoni oħra tat-tip “is required/obliged/under an obligation to”), biex l-użu ta' “shall” ikun riżervat għall-ħolqien ta' obbligi legali fit-termini ta' promulgazzjoni, u qatt fi premessi ta' att legiżlattiv. Eżempju: “whereas, according to Article 6 of Directive xxxx/xxx/EU, Member States are to inform the Commission ...” (filwaqt li l-Artikolu 6 tad-Direttiva inkwistjoni naturalment ikun juża “shall inform”). Mod kif nittraduċu “is to / are to” bil-Malti huwa dan: “għandu l-obbligu (li) / huwa obligat (li)”. Eżempju: “billi, skont l-Artikolu 6 tad-Direttiva xxxx/xxx/UE, l-Istati Membri għandhom l-obbligu li jinfurmaw lill-Kummissjoni...” jew “l-Istati Membri huma obligati jinfurmaw lill-Kummissjoni...”.